

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ४

विषय:- विकासाचे अर्थशास्त्र (भाग-२) (EC - 403)

D

Batch 2016-19

दिनांक : २७/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

सूचना :

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
४. आवश्यक तेथे पेन्सिलने आकृत्या काढा.

प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

(४०)

- १.१ असंतुलित वाढीच्या विकासाच्या धोरणाचे गंभीरपणे मूल्यांकन करा.
- १.२ श्रमप्रधान तंत्रज्ञान आणि भांडवलप्रधान तंत्रज्ञान यातील फरक स्पष्ट करा.
- १.३ लुईसच्या सिद्धांताच्या संदर्भात राज्य आणि खाजगी भांडवलदारांची भूमिका स्पष्ट करा.
- १.४ विकसनशील देशांच्या संदर्भात रोस्टोच्या सिद्धांताची चर्चा करा .
- १.५ अर्थव्यवस्थेच्या विकास प्रक्रियेत सरकारच्या कामाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- १.६ बचत क्षमता म्हणून नर्केसच्या प्रच्छन्न बेरोजगारीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(१०)

- २.१ मूलभूत सामाजिक गुंतवणूक स्पष्ट करा.
- २.२ रोस्टोच्या आर्थिक वाढीचे टप्पे स्पष्ट करा.
- २.३ व्यापक प्रयत्न सिद्धांताच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- २.४ सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब नियोजन स्पष्ट करा.

प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(१०)

- ३.१ परकीय मदत आणि भारत
- ३.२ औद्योगिक विकास
- ३.३ सरकारी हस्तक्षेप
- ३.४ तंत्रज्ञान

Translation in English
Sub: Economics of Development (Part-II) (EC-403)

Date : 27/12/2022

Marks : 60

Time : 2.00 pm To 4.30 pm

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) Draw the diagram with pencil wherever necessary.
- 5) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in brief. (Any Four) (40)

- 1.1 Critically appraise the strategy of unbalanced growth
- 1.2 Explain the difference between labour-intensive technology and capital-intensive technology.
- 1.3 Explain the role of state and private capitalists with respect to Lewis's theory.
- 1.4 Discuss Rostow's theory with respect to developing countries.
- 1.5 Explain the classification of work of government in the development process of an economy.
- 1.6 Explain the Nurkes's theory of disguised unemployment as a saving potential.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain the Social overhead capital.
- 2.2 Explain the Rostow's stages of economic growth.
- 2.3 Explain the limitations of Big push theory.
- 2.4 Explain the Public health and family planning.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Foreign aid and India
- 3.2 Industrial development
- 3.3 Government intervention
- 3.4 Technology